

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Економічний факультет

Кафедра фінансів і кредиту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан економічного факультету

/Роман ГРЕШКО/

від «27» серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«ФІНАНСИ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ»

вибіркова

Освітньо-професійна програма: Фінанси, банківська справа та страхування
Спеціальність: 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Галузь знань: 07 «Управління і адміністрування»
Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
Факультет: економічний
Мова навчання: українська

Чернівці 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Фінанси бюджетних установ та організацій» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» галузі знань 07 «Управління і адміністрування», затвердженої рішенням Вченої ради Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича від 26.05.2022 року, протокол № 6, та введеної в дію наказом ректора № 173 від 07.06.2022 р.

Розробник: **Сокровольська Наталія Ярославівна**, доцент кафедри фінансів і кредиту, кандидат економічних наук, доцент

Викладач: **Сокровольська Наталія Ярославівна**, доцент кафедри фінансів і кредиту, кандидат економічних наук, доцент

Погоджено з гарантом ОП _____ **Наталія БАК**

Затверджено на засіданні кафедри фінансів і кредиту

Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Завідувач кафедри _____ **Петро НІКІФОРОВ**

Схвалено методичною радою економічного факультету

Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Голова методичної ради _____ **Ірина НИКИФОРАК**

Мета навчальної дисципліни: у формуванні теоретичних знань і практичних навичок щодо організації діяльності бюджетних установ, складанні кошторису, розрахунку нормативів та показників, необхідних у процесі планування; ознайомлення з головними методами й прийомами фінансового планування щодо розрахунків необхідних економічних показників, які дають об'єктивну картину фінансового стану бюджетної установи, його фінансових результатів, зміни у структурі активів і пасивів тощо.

Пререквізити. Навчальна дисципліна «Фінанси бюджетних установ та організацій» відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми слухається здобувачами вищої освіти в сьомому семестрі четвертого року навчання та базується на основі знань, отриманих здобувачами вищої освіти, з таких дисциплін, як «Гроші та кредит», «Фінанси», «Податкова система». Вивчення дисципліни «Фінанси бюджетних установ та організацій» є підґрунтям для проходження виробничої практики і підготовки кваліфікаційної роботи, а також для засвоєння спеціалізованих дисциплін з фінансів

Результати навчання. Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» (освітня програма «Фінанси, банківська справа та страхування») вивчення дисципліни «Фінанси бюджетних установ та організацій» сприяє формуванню наступних компетентностей і програмних результатів навчання:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності в галузі фінансів, банківської справи та страхування або в процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Загальні компетентності:

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності спеціальності:

СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

СК12. Здатність до формування та вдосконалення сприятливого середовища для функціонування та розвитку суб'єктів малого підприємництва.

Програмні результати навчання:

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

ПР03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань і змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПР21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

ПР22. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ПР24. Формувати та вдосконалювати механізм фінансового забезпечення для функціонування та розвитку суб'єктів малого підприємництва

У результаті вивчення дисципліни «Фінанси бюджетних установ та організацій» студенти повинні знати сутність і роль фінансів бюджетних установ у системі публічних фінансів, розуміти порядок бюджетного та кошторисного фінансування, механізм складання, затвердження й виконання кошторисів, особливості формування доходів і видатків державного та місцевих бюджетів, а також складнощі, що виникають у процесі їх фінансування (обмеженість ресурсів, несвочасність надходжень, залежність від бюджетних рішень, необхідність дотримання фінансової дисципліни); уміти складати й аналізувати кошториси, розраховувати потребу в бюджетних асигнуваннях, застосовувати нормативно-правову базу для розв'язання практичних завдань та обґрунтування професійних рішень; володіти навичками контрольної-аналітичної діяльності, формування та оцінки звітності про виконання бюджетів, а також прийняття рішень щодо ефективного й раціонального використання фінансових ресурсів бюджетних установ.

Опис навчальної дисципліни

Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Заочна	IV	VII	3	90	6	4	-	-	80	-	залік

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усьог о	л	п	лаб.	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Основи фінансів бюджетної установи						
Тема 1. Сутність та особливості організації фінансів бюджетних установ і організацій	10	1	-	-	-	9
Тема 2. Основи бюджетного фінансування бюджетних установ	10	1	-	-	-	9
Тема 3. Фінансові ресурси бюджетної установи	10	-	1	-	-	9
Тема 4. Кошторис бюджетної установи	10	-	1	-	-	9
Тема 5. Фінансове планування діяльності бюджетної установи	10	1	-	-	-	9
Тема 6. Майно бюджетної установи	10	1	-	-	-	9
Разом за ЗМ1	60	4	2	-	-	54
Змістовий модуль 2. Основи фінансів бюджетної установи						
Тема 7. Облік і звітність бюджетних установ	10	1	-	-	-	9
Тема 8. Аналіз фінансовогосподарської діяльності бюджетних установ	10	1	-	-	-	9
Тема 9. Організація фінансового контролю бюджетних установ	5	-	1	-	-	4
Тема 10. Особливості фінансової діяльності бюджетних установ різних сфер	5	-	1	-	-	4
Разом за ЗМ 2	30	2	2	-	-	26
Усього годин	90	6	4	-	-	80

Тематика лекційних занять з переліком питань

№ п/п	Назва теми з основними питаннями
1	<p>Тема 1. Сутність та особливості організації фінансів бюджетних установ і організацій</p> <p>Тема 2. Основи бюджетного фінансування бюджетних установ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність бюджетних установ і правові засади їх створення. 2. Господарська діяльність бюджетних установ. 3. Види та класифікація бюджетних установ. 4. Фінанси бюджетних установ: сутність, об'єкт, суб'єкти та функції. 5. Принципи організації фінансів бюджетних установ. 6. Фінансові відносини бюджетних установ з державою, органами місцевого самоврядування, юридичними та фізичними особами. 7. Особливості фінансового забезпечення діяльності бюджетних установ у сучасних умовах. 8. Сутність бюджетного фінансування: широке і вузьке трактування. 9. Особливості бюджетного фінансування як форми фінансового забезпечення. 10. Принципи бюджетного фінансування (плановості, цільового використання коштів, підзвітності, відповідальності тощо). 11. Форми бюджетного фінансування (кошторисне фінансування, фінансування за нормативами тощо). 12. Методи бюджетного фінансування (метод кошторисного фінансування, нормативний метод, метод екстраполяції, методи економіко-математичного

	<p>моделювання та ін.).</p> <p>13. Проблеми й особливості організації бюджетного фінансування в Україні.</p>
2	<p>Тема 5. Фінансове планування діяльності бюджетної установи</p> <p>Тема 6. Майно бюджетної установи</p> <p>1. Поняття та значення фінансового планування у бюджетних установах.</p> <p>2. Організаційні основи фінансового планування: суб'єкти, об'єкти, нормативно-правова база.</p> <p>3. Методи фінансового планування (балансовий, нормативний, аналітичний, програмно-цільовий, економіко-математичного моделювання).</p> <p>4. Основні показники, що визначають обсяг бюджетних асигнувань.</p> <p>5. Нормативи витрат і фінансові норми: сутність, значення, порядок формування.</p> <p>6. Особливості процесу складання та використання фінансових планів у бюджетних установах.</p> <p>7. Роль фінансового планування у забезпеченні ефективності функціонування бюджетних установ.</p> <p>8. Сутність майна бюджетних установ та його правові засади.</p> <p>9. Види майна бюджетних установ: основні засоби, оборотні активи, нематеріальні активи.</p> <p>10. Активи бюджетних установ: поняття, склад і характеристика.</p> <p>11. Пасиви бюджетних установ: сутність, склад і види.</p> <p>12. Особливості управління майном бюджетних установ у контексті бюджетного фінансування.</p> <p>13. Облік та контроль за збереженням і використанням майна бюджетних установ.</p> <p>14. Роль майнової бази у забезпеченні ефективної діяльності бюджетних установ</p>
3	<p>Тема 7. Облік і звітність бюджетних установ</p> <p>Тема 8. Аналіз фінансовогосподарської діяльності бюджетних установ</p> <p>1. Поняття та класифікація звітності бюджетних установ.</p> <p>2. Фінансова звітність установи: баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів, звіт про власний капітал.</p> <p>3. Бюджетна звітність установи: сутність, склад, призначення.</p> <p>4. Відмінності між фінансовою та бюджетною звітністю.</p> <p>5. Організація бухгалтерського обліку в бюджетних установах.</p> <p>6. Принципи складання фінансової і бюджетної звітності.</p> <p>7. Порядок і строки подання звітності бюджетними установами.</p> <p>8. Роль обліку і звітності у забезпеченні прозорості діяльності бюджетних установ.</p> <p>9. Сутність аналізу фінансово-господарської діяльності бюджетних установ.</p> <p>10. Інформаційне забезпечення аналізу (форми фінансової і бюджетної звітності).</p> <p>11. Види та класифікація аналізу діяльності (за об'єктами, суб'єктами, метою, часом проведення, спрямованістю, періодичністю, обсягом аналітичної роботи).</p> <p>12. Методи аналізу (горизонтальний, вертикальний, трендовий, коефіцієнтний, порівняльний, факторний, параметричний).</p> <p>13. Етапи проведення аналізу діяльності бюджетної установи.</p> <p>14. Аналіз фінансової діяльності: доходи, видатки, фінансові результати.</p> <p>15. Аналіз фінансового стану бюджетної установи: ліквідність, платоспроможність, стійкість.</p> <p>16. Значення аналізу для оцінювання ефективності використання бюджетних коштів і пошуку резервів розвитку.</p>

Тематика практичних занять з переліком питань

№ п/п	Назва теми (питання/завдання)
1	<p style="text-align: center;">Тема 3. Фінансові ресурси бюджетної установи Тема 4. Кошторис бюджетної установи</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Назвіть відмінності між бюджетними та небюджетними установами. 2. Визначте функції фінансів бюджетних установ. 3. Охарактеризуйте порядок створення бюджетної установи. 4. Які особливості мають доходи спеціального фонду? 5. Як відрізняються власні надходження від бюджетних асигнувань? 6. Які обмеження встановлює законодавство щодо використання фінансових ресурсів? 7. Що таке кошторис бюджетної установи та яке його призначення? 8. Які складові частини має кошторис? 9. Як здійснюється планування видатків за загальним і спеціальним фондами? 10. Хто затверджує кошторис бюджетної установи? 11. Які принципи покладено в основу складання кошторису? <p>Ситуаційні завдання:</p> <p>Орган місцевого самоврядування ухвалив рішення про створення комунального закладу охорони здоров'я. Розробіть послідовність дій щодо його реєстрації та визначте, які органи мають брати участь у цьому процесі.</p> <p>Заклад культури отримав фінансування з місцевого бюджету на організацію фестивалю. Поясніть, як повинні контролюватися видатки, і які документи має скласти установа.</p> <p>Складіть спрощений кошторис для міської бібліотеки на один квартал, передбачивши видатки на заробітну плату, придбання книг, комунальні послуги.</p> <p>Кейси:</p> <p>Установа освіти надає платні послуги (курси іноземних мов). Проаналізуйте, які джерела фінансування може мати така установа, і чи змінює це її статус як бюджетної.</p> <p>Проаналізуйте ситуацію: лікарня отримала недостатній обсяг фінансування з бюджету, що не покриває її фактичні витрати. Які можливі дії керівництва (законні шляхи залучення додаткових коштів)?</p> <p>Установа культури подала кошторис на затвердження, однак головний розпорядник зменшив фінансування на 15%. Які можливі варіанти коригування кошторису і які статті видатків можуть бути оптимізовані?</p>
2	<p style="text-align: center;">Тема 9. Організація фінансового контролю бюджетних установ Тема 10. Особливості фінансової діяльності бюджетних установ різних сфер</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Що таке фінансовий контроль у бюджетних установах та які його завдання? 2. Види фінансового контролю: попередній, поточний, наступний. 3. Органи, що здійснюють фінансовий контроль у державному секторі. 4. Які основні методи фінансового контролю використовуються в бюджетних установах? 5. Відмінності між внутрішнім та зовнішнім контролем. 6. Які особливості фінансування установ освіти? 7. У чому специфіка фінансової діяльності медичних закладів? 8. Які особливості фінансування установ культури та спорту? 9. Чим відрізняється організація фінансової діяльності у сфері науки від інших галузей? 10. Які чинники впливають на формування видатків у різних сферах бюджетної діяльності? <p>Ситуаційне завдання:</p>

<p>Фінансове управління місцевої ради перевіряє використання коштів, виділених на ремонт школи. Визначте, які документи та процедури підлягають перевірці, і які можливі результати контролю.</p> <p>Складіть приклад фінансового плану для університету, врахувавши заробітну плату викладачів, стипендії студентів, витрати на наукові дослідження та комунальні послуги.</p> <p>Кейс:</p> <p>Після аудиту в лікарні виявлено факти нецільового використання бюджетних коштів. Проаналізуйте, які наслідки передбачені законодавством для установи та її керівництва, і які профілактичні заходи можна вжити.</p> <p>Порівняйте фінансове забезпечення міської лікарні та обласного театру. Які ключові відмінності у джерелах фінансування, статтях видатків та формах контролю за використанням коштів? Які ризики є найбільш характерними для кожної установи?</p>
--

Завдання для самостійної роботи студентів

Самостійна робота здобувачів з дисципліни «Фінанси бюджетних установ і організацій» спрямована на узагальнення, засвоєння та закріплення знань по кожній темі. Вона включає такі види робіт: опрацювання лекційного матеріалу, рекомендованої літератури, підготовку до практичних занять, ситуаційних завдань, розгляд питань, які виносились на самостійне вивчення, вирішення практичних ситуацій. Оцінювання самостійної роботи здійснюється в межах балів, виділених на тему.

№ п/п	Назва теми	Завдання для самостійної роботи
1	Тема 1. Сутність та особливості організації фінансів бюджетних установ і організацій	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дайте визначення поняття «бюджетна установа». 2. У чому полягає відмінність фінансів бюджетних і комерційних організацій? 3. Назвіть основні функції фінансів бюджетних установ. 4. Які принципи організації фінансів у бюджетних установах? 5. Розкрийте особливості фінансових відносин бюджетних установ із державою та місцевим самоврядуванням.
2	Тема 2. Основи бюджетного фінансування бюджетних установ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дайте визначення бюджетного фінансування. 2. Які є принципи бюджетного фінансування? 3. У чому полягає відмінність між кошторисним та нормативним фінансуванням? 4. Назвіть основні методи бюджетного фінансування. 5. Які проблеми та особливості має бюджетне фінансування в Україні сьогодні?
3	Тема 3. Фінансові ресурси бюджетної установи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Що таке фінансові ресурси бюджетної установи? 2. Які основні джерела формування фінансових ресурсів? 3. У чому полягає роль спеціального фонду у формуванні фінансових ресурсів? 4. Порівняйте власні надходження та бюджетні асигнування. 5. Які обмеження існують щодо використання фінансових ресурсів бюджетних установ?

4	Тема 4. Кошторис бюджетної установи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Що таке кошторис бюджетної установи та яке його призначення? 2. Які складові має кошторис? 3. Опишіть порядок складання і затвердження кошторису. 4. У чому полягає відмінність між кошторисом загального та спеціального фонду? 5. Які основні принципи складання кошторису?
5	Тема 5. Фінансове планування діяльності бюджетної установи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Що таке фінансове планування? 2. Які методи фінансового планування застосовуються в бюджетних установах? 3. У чому полягає роль нормативів витрат у фінансовому плануванні? 4. Як визначається обсяг бюджетних асигнувань? 5. Яке значення має фінансове планування для ефективної діяльності бюджетних установ?
6	Тема 6. Майно бюджетної установи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Що становить майнову базу бюджетної установи? 2. Які види майна мають бюджетні установи? 3. Дайте характеристику активів і пасивів бюджетної установи. 4. Як здійснюється управління майном бюджетних установ? 5. Які форми контролю за збереженням і використанням майна застосовуються?
7	Тема 7. Облік і звітність бюджетних установ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Які основні форми фінансової звітності подають бюджетні установи? 2. У чому різниця між фінансовою та бюджетною звітністю? 3. Які принципи бухгалтерського обліку застосовуються в бюджетних установах? 4. Розкрийте порядок складання і подання звітності бюджетними установами. 5. Яку роль відіграє звітність у забезпеченні прозорості та підзвітності діяльності?
8	Тема 8. Аналіз фінансово-господарської діяльності бюджетних установ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Що таке аналіз фінансово-господарської діяльності? 2. Які існують види та класифікації аналізу? 3. Які методи застосовуються при аналізі діяльності бюджетних установ? 4. Які основні показники характеризують фінансовий стан бюджетної установи? 5. У чому полягає практичне значення аналізу для прийняття управлінських рішень?
	Тема 9. Організація фінансового контролю бюджетних установ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дайте визначення фінансового контролю та його основних завдань. 2. Які види фінансового контролю здійснюються у бюджетних установах? 3. Хто є основними суб'єктами контролю у сфері державних фінансів? 4. Які методи використовуються при фінансовому контролі? 5. У чому полягає відмінність між внутрішнім і

		зовнішнім контролем?
	Тема 10. Особливості фінансової діяльності бюджетних установ різних сфер	<ol style="list-style-type: none"> 1. Які особливості фінансування установ освіти? 2. Чим специфічне фінансування медичних закладів? 3. Які особливості фінансової діяльності культурних установ? 4. Як організовано фінансування у сфері спорту та науки? 5. Які чинники визначають структуру видатків у різних сферах бюджетної діяльності?

Методи навчання

Методи формування професійної компетентності:

- вербальні методи (розповідь, пояснення, лекція, бесіда, консультація);
- наочні методи (презентація, ілюстрація, візуалізація);
- робота з інформаційними ресурсами (навчально-методичною, науковою, законодавчо-нормативною літературою та інтернет-ресурсами);
- комп'ютерні засоби навчання (онлайн ресурси);
- самостійна робота;
- дистанційне навчання з використанням Moodle.

Методи формування практичних умінь і навичок:

- наочні методи (розв'язування виробничих ситуацій);
- виконання практичних завдань з переліку завдань для самостійної роботи студентів;
- вербальні методи (дискусія);
- аналіз нормативних документів;
- кейс-метод.

Система контролю та оцінювання

Методи поточного контролю:

- усне опитування, в тому числі експрес-опитування;
- письмове (в тому числі фронтальне) опитування;
- тестування (в тому числі на знання глосарію);
- розрахункові роботи;
- захист результатів виконаних завдань і досліджень.

Форма підсумкового контролю – залік.

Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю

При усних відповідях: повнота розкриття питання (повна, достатньо повна, неповна); логіка викладання матеріалу; використання різноманітних (у тому числі іноземною мовою) джерел інформації; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки; уміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової та вітчизняної практики.

При виконанні практичних завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладення матеріалу, використання різноманітних джерел, законодавчих актів, прикладів і фактичного матеріалу тощо; правильність проведення розрахунків відповідно до норм чинного податкового законодавства; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Вищими балами оцінюється самостійний обґрунтований погляд здобувача щодо конкретної практичної ситуації або проблеми.

5-6 балами оцінюється відповідь студента, який у повному обсязі володіє матеріалом з навчальної дисципліни, обізнаний з усіма поняттями та адекватно оперує ними під час відповідей на поставлені запитання, ознайомлений зі спеціальною літературою. Для отримання вищого балу студент повинен продемонструвати творчу самостійність, здатність

аналізувати факти, логічно мислити, ставити запитання та шукати на них відповіді. При оцінці враховуються вміння аргументувати власні судження теоретичними та фактичними положеннями, а також повне виконання завдань для самостійної роботи.

4-5 балами оцінюється відповідь студента за умови достатньо повного володіння знаннями з навчальної дисципліни. Відповідь повинна бути правильною, обґрунтованою. Одночасно можливі дві-три несуттєві помилки чи деяка неповнота відповіді, кострубатість і скутість у висловленій думці. Завдання для самостійної роботи студент виконав не повною мірою.

4-3 балами оцінюються знання, які продемонстровані в неповному обсязі. Завдання для самостійної роботи студент виконав частково.

0-2 балом оцінюють відповідь, коли теоретичні й фактичні знання студент відтворює репродуктивно, без глибокого осмислення, аналізу чи порівняння. Завдання для самостійної роботи студент не виконав.

Дедлайни: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (мінус 1 бал за кожен день порушення дедлайну).

Максимальна кількість балів складає: за перший модуль – 36 балів, за другий модуль – 24 бали.

Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)										Кількість балів (залік)	Сумарна кількість балів
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	40	100

T1, T2 ... T10 – теми змістових модулів.

Максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати в процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів здобувач набирає при поточних видах контролю і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (залік).

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
	оцінка (бали)	пояснення за розширеною шкалою
зараховано	A (90 – 100)	відмінно
	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
незараховано	FX (35-49)	незадовільно з можливістю повторного складання)
	F (1-34)	незадовільно (з обов'язковим самостійним опрацюванням освітнього компоненту до перескладання)

З дисципліни «Фінанси бюджетних установ та організацій» проводиться залік в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою дисципліни, і в терміни, передбачені графіком освітнього процесу.

Заліковий білет містить наступні завдання: 2 теоретичних питання з дисципліни (10 балів), чотири тестові завдання (по 2,5 бали, сумарно 10 балів) і виробничу ситуацію (20 балів).

10 балів ставиться за повне розкриття теоретичного питання. У випадку неповної відповіді зберігається відсоткове відношення розкриття відповіді та бального оцінювання.

20 балів здобувач отримає за повне та правильне (відповідно до чинного законодавства; без розрахункових помилок) розв'язання виробничої ситуації.

Після підготовки конспекту відповіді та розв'язання виробничої ситуації здобувач усно відповідає викладачу. Після відповіді здобувачу можуть бути поставлені додаткові питання.

В процесі відповіді здобувачу можуть бути поставлені додаткові питання.

Також залік може бути проведений у письмовій формі.

У випадку отримання менше 50 балів за результатами загального підсумкового контролю, здобувач обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академічної заборгованості.

Оцінка передбачає такі знання та вміння:

Оцінка	Знання	Вміння
Здобувач:		
зараховано А (90 – 100)	<ul style="list-style-type: none"> – має всебічні та глибокі знання навчального матеріалу за програмою дисципліни; – засвоїв знання щодо теоретичних засад функціонування бюджетної установи; – глибоко розуміє основну літературу та сучасні публікації з проблематики функціонування бюджетних установ та організацій 	<ul style="list-style-type: none"> – вміє вільно виконувати практичні завдання, передбачені програмою; – вміє використовувати додаткову літературу, грамотно викладати програмний матеріал; – дає вичерпні, повні, грамотні відповіді на програмні запитання; – демонструє навички творчого мислення
зараховано В (80-89)	<ul style="list-style-type: none"> – показав повні знання навчального матеріалу за програмою курсу, здатний до їхнього поповнення та оновлення в процесі подальшого навчання і практичної діяльності; – опрацював основну літературу, ознайомився з додатковою літературою, рекомендовану програмою 	<ul style="list-style-type: none"> – успішно виконав передбачені програмою практичні завдання без суттєвих зауважень; – вміє використовувати на практиці програмні настанови, розв'язувати тестові завдання
зараховано С (70-79)	<ul style="list-style-type: none"> – показав достатні знання навчального матеріалу за програмою курсу, має здатність до їхнього поглиблення в процесі подальшого навчання та практичної діяльності; – опрацював основну літературу, рекомендовану програмою 	<ul style="list-style-type: none"> – вдало виконав передбачені програмою завдання без критичних зауважень; – здатний використовувати на практиці програмні настанови, розв'язувати тестові завдання
зараховано D (60-69)	<ul style="list-style-type: none"> – має достатні знання тільки основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання й наступної роботи за спеціальністю; – ознайомився з основною літературою, яка рекомендована програмою. 	<ul style="list-style-type: none"> – виконав практичні завдання в межах програмних вимог; – допускає неточності при розв'язанні тестів, виконанні практичних завдань; – не повною мірою здатний пов'язати теоретичний матеріал з практичними завданнями

зараховано Е (50-59)	<ul style="list-style-type: none"> – має знання тільки основного програмного матеріалу в обсязі, який дозволяє подальше навчання; – ознайомився з основною літературою, яка рекомендована програмою. 	<ul style="list-style-type: none"> – виконав практичні завдання в межах програмних вимог; – допускає упущення, неточності та помилки при розв'язанні тестів, виконанні практичних завдань; – не може пов'язати теоретичний матеріал з практичними завданнями
незараховано з можливістю перескладання FX (35-49)	<ul style="list-style-type: none"> – не володіє системою знань навчального матеріалу дисципліни; – допускає грубі помилки у відповідях; – має недостатній рівень знань для самостійного оволодіння програмним матеріалом без додаткової підготовки 	<ul style="list-style-type: none"> – допускає принципові помилки під час вирішення передбачених програмою практичних завдань; – показує невміння орієнтуватися в основній літературі і законодавчо-нормативних документах.
зараховано А (90 – 100)	<ul style="list-style-type: none"> – не володіє системою знань навчального матеріалу дисципліни; – допускає неприпустимі помилки у відповідях; – має рівень знань, який не дозволяє самостійно оволодіти програмним матеріалом і вимагає додаткового прослуховування навчальної дисципліни 	<ul style="list-style-type: none"> – не вміє вирішувати передбачені програмою практичні завдання; – не вміє орієнтуватися в основній літературі і законодавчо-нормативних документах.

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

1. Дайте визначення поняття «бюджетна установа» та розкрийте її правові засади.
2. У чому полягає відмінність бюджетних установ від комерційних організацій?
3. Назвіть і охарактеризуйте основні функції фінансів бюджетних установ.
4. Які принципи організації фінансів бюджетних установ ви знаєте?
5. Опишіть фінансові відносини бюджетних установ із державою, органами місцевого самоврядування, юридичними і фізичними особами.
6. У чому полягають особливості організації фінансів бюджетних установ у сучасних умовах?
7. Дайте визначення бюджетного фінансування та розкрийте його сутність.
8. Які принципи лежать в основі бюджетного фінансування?
9. У чому полягає відмінність між кошторисним та нормативним фінансуванням?
10. Назвіть основні методи бюджетного фінансування та поясніть їх застосування.
11. Які форми бюджетного фінансування використовуються в Україні?
12. Визначте сучасні проблеми та перспективи бюджетного фінансування установ.
13. Що таке фінансові ресурси бюджетної установи та яке їх значення?
14. Які є основні джерела формування фінансових ресурсів бюджетних установ?
15. Охарактеризуйте роль загального і спеціального фондів у діяльності установ.
16. У чому полягають особливості власних надходжень бюджетних установ?
17. Поясніть законодавчі обмеження використання фінансових ресурсів бюджетних установ.
18. Дайте визначення кошторису бюджетної установи та поясніть його призначення.
19. Які основні складові має кошторис бюджетної установи?

20. Опишіть порядок складання, погодження та затвердження кошторису.
21. У чому полягає різниця між кошторисом загального та спеціального фондів?
22. Які принципи використовуються під час складання кошторису?
23. Які проблеми виникають у процесі формування та виконання кошторису?
24. Дайте визначення фінансового планування бюджетних установ.
25. Які методи фінансового планування застосовуються в бюджетних установах?
26. Яке значення мають нормативи витрат у фінансовому плануванні?
27. Як визначається обсяг бюджетних асигнувань для установи?
28. У чому полягає роль фінансового планування у забезпеченні ефективності діяльності установи?
29. Дайте визначення майна бюджетної установи.
30. Які види майна належать бюджетним установам?
31. Що таке активи і пасиви бюджетних установ, у чому їх відмінність?
32. Які принципи управління майном бюджетних установ?
33. Як організовано облік і контроль за збереженням та використанням майна?
34. Яке значення має майнова база для ефективності діяльності установи?
35. Які форми фінансової звітності подають бюджетні установи?
36. У чому полягає різниця між фінансовою і бюджетною звітністю?
37. Які принципи бухгалтерського обліку діють у бюджетних установах?
38. Опишіть порядок складання і подання фінансової та бюджетної звітності.
39. Яке значення має звітність для забезпечення прозорості діяльності установ?
40. Що таке аналіз фінансово-господарської діяльності та яке його значення?
41. Які є види аналізу діяльності бюджетних установ?
42. Які методи застосовуються під час аналізу фінансово-господарської діяльності?
43. Які показники характеризують фінансовий стан бюджетної установи?
44. Охарактеризуйте етапи проведення аналізу діяльності бюджетних установ.
45. Як аналіз використовується для виявлення резервів підвищення ефективності?
46. Дайте визначення фінансового контролю бюджетних установ.
47. Які основні завдання фінансового контролю?
48. Назвіть і охарактеризуйте види фінансового контролю (попередній, поточний, наступний).
49. Хто є суб'єктами фінансового контролю у сфері державних фінансів?
50. У чому полягає відмінність між внутрішнім і зовнішнім фінансовим контролем?
51. Які методи застосовуються у фінансовому контролі бюджетних установ?
52. Які документи та процедури перевіряються під час фінансового контролю?
53. Які наслідки настають у разі виявлення нецільового використання бюджетних коштів?
54. Які особливості фінансування установ освіти?
55. Які специфічні риси має фінансова діяльність медичних закладів?
56. Які особливості фінансової діяльності установ культури?
57. Як організоване фінансування установ фізичної культури і спорту?
58. У чому полягає специфіка фінансування наукових установ?
59. Які чинники визначають структуру видатків у різних сферах бюджетної діяльності?
60. Порівняйте фінансування установ освіти, медицини та культури.
61. Які проблеми характерні для фінансової діяльності установ різних сфер у сучасних умовах?
62. Як впливають економічні та соціальні фактори на фінансову діяльність бюджетних установ?

63. Які сучасні реформи у сфері публічних фінансів впливають на діяльність бюджетних установ?
64. Яке значення має діджиталізація для обліку та фінансової звітності установ?
65. Які заходи сприяють підвищенню ефективності фінансів бюджетних установ?

Зарахування результатів неформальної освіти

У ЗВО діє Порядок визнання у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (<https://www.chnu.edu.ua/media/4g5fzssb/poriadok-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-ta-abo-informalnoi-osvity.pdf>)

Здобувач освіти має право на перезарахування результатів неформального навчання в межах дисципліни «Фінанси бюджетних установ та організацій». Студент може пройти відповідні онлайн-курси, які попередньо будуть погоджені з викладачем дисципліни. Тематика таких курсів має відповідати програмі дисципліни та попередньо погоджується з викладачем. Отримані результати навчання подаються на розгляд фахової комісії, яка здійснює їх оцінювання та ухвалює рішення про офіційне визнання.

Рекомендована література

- основна

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
2. Бюджетний кодекс України: від 8 липня 2010 року № 2456-VI.
3. Про затвердження Положення про Державну казначейську службу України : Постанова Кабінету міністрів України від 15 квітня 2015 р. № 215.
4. Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ : Постанова Кабінету міністрів України від 28 лютого 2002 № 228.
5. Порядок казначейського обслуговування державного бюджету за витратами : Наказ Міністерства фінансів України від 24 грудня 2012 р. № 1407.
6. Про затвердження інструктивної бази (Плану рахунків, Інструкції по застосуванню Плану рахунків бухгалтерського обліку виконання державного та місцевих бюджетів : Наказ Державного казначейства України від 28.11.2000 № 119
7. Про затвердження Інструкції про складання органами Державної казначейської служби України звітності про виконання державного бюджету : Наказ Державної казначейської служби України від 13 лютого 2012 року № 52
8. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо переліку підтвердних документів для реєстрації бюджетних зобов'язань та проведення платежів : Наказ Державної казначейської служби України від 29 квітня 2013 року № 68
9. Про бюджетну класифікацію: Наказ Міністерства фінансів України від 14 січня 2011 р. № 11.
10. Болюх М., Заросило А. Аналіз фінансово-господарської діяльності бюджетних установ : навчальний посібник. Київ : КНЕУ, 2008. 344 с.
11. Боярко І. М., Дехтяр Н. А., Дейнека О. В. Державні видатки в економіці країни : монографія. Суми : Корпункт, 2013. 109 с.
12. Булгакова С. О. Базанова Н. В., Ермошенко Л. В. та ін. Казначейська система виконання бюджету: підручник. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ: Київ. держ. торг.-екон. ун-т, 2018. 417 с.
13. Волохова І. С. Кошторисне фінансування бюджетних установ : навчальний посібник. Одеса : Атлант, 2012. 252 с.
14. Галушка Є.О. Казначейська справа: підручник, 2-е видання: доп. і перероб. Є.О. Галушка, О.В. Охрімівський. О.В. Гончарук. Львів: «Магнолія 2006», 2012. 580 с.

15. Дехтяр Н. А., Боярко І. М., Дейнека О. В. Фінанси бюджетних установ : навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2020. 312 с.

16. Казначейська система: підручник / за наук. ред. д. е. н., проф. А. І. Крисоватого, д. е. н., проф. О. П. Кириленко, Т. Я. Слюз. Тернопіль: ЗУНУ, 2020. 364 с.

- додаткова

1. Брежнєва-Єрмоленко О., Тіткова Н., Черкасова Т. Теоретичні та практичні аспекти функціонування єдиного казначейського рахунку як основного рахунку держави. *Молодий вчений*. 2020. № 12 (88). С. 106–109.

2. Корбутяк А.Г., Сокровольська Н.Я. Особливості бюджетного процесу в умовах воєнного стану // *IV міжнародна науково-практична конференція «Фінансові інструменти сталого розвитку економіки»* (12 травня 2022 р., Чернівці). Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2022. С.79-83.

3. Петрашко П.Г., Чечуліна О.О., Александров В.Т. та ін. Казначейська справа: Інтегрований посіб. У 2-х т. Т.1. К.: НВП «АВТ», 2004. URL: <http://posek.km.ua/biblioteka/%D0%9A/%D0%9A%D0%B0%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D1%81%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B0%20%D0%9F%D0%B5%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%88%D0%BA%D0%BE%20%D0%9F.%D0%93.pdf>

4. Петрашко П.Г., Чечуліна О.О., Александров В.Т. та ін. Казначейська справа: Інтегрований посіб. У 2-х т. Т.2. К.: НВП «АВТ», 2004. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/40895/3/Kaznacheiska_sprava.pdf

5. Сокровольська Н.Я., Юрій Е.О., Корбутяк А.Г. Особливості інформаційного забезпечення казначейського обслуговування бюджету. *Фізико-технологічні проблеми передавання та зберігання інформації в інфокомунікаційних системах*. Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції (Чернівці, 8-10 листопада 2018 року). ЧНУ. Чернівці. С.189-192. URL:

<https://drive.google.com/open?id=1EvukGHsqXzIzrK1fJqNRXA2qL0z1Rsyt>

6. Боярко І. М., Дехтяр Н. А., Дейнека О. В. Ефективність фінансів державного сектору економіки в системі управління соціально-економічним розвитком України : монографія. Суми : Університетська книга, 2012. 165 с.

7. Таукешева Т. Д. Фінансове планування діяльності бюджетних установ : навчальний посібник. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. 405 с.

8. Шара Є. Ю., Андрієнко О. М., Жидєєва Л. І. Звітність бюджетних установ : навчальний посібник. Київ : ЦУЛ, 2014. 360 с.

Інформаційні ресурси

1. Аналітика : Міжнародний центр перспективних досліджень: *веб-сайт*. URL: <http://icps.com.ua/>

2. Дані та аналітика : Міністерство фінансів України : *веб-сайт*. URL: <https://mof.gov.ua/uk>

3. Законодавство України : Верховна рада України : *веб-сайт*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>

4. Звітність : Державна казначейська служба України : *веб-сайт*. URL: <https://www.treasury.gov.ua/ua>

5. Статистика : Національний банк України : *веб-сайт*. URL: <https://bank.gov.ua/>

6. Статистична інформація : Державна служба статистики України : *веб-сайт*. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

7. Підручники : Портал «Децентралізація» (посібник ПРООН) : *веб-сайт*. URL: <https://decentralization.ua/uploads/library/file/563/UA-UNDP-financial-operations-for-local-gov-ATC-1.pdf>

8. Місцеві фінанси в умовах воєнного стану : Асоціація міст України : *веб-сайт*.
URL: <https://auc.org.ua/novyna/miscevi-finansy-v-umovah-voyennogo-stanu>

Політика академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами: «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks_chernivets_koho-natsionalnoho-universytetu.pdf; «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwgb/polozhennia-chnupro-plahiat-2023plusdodatku-31102023.pdf>.

Здобувачі повинні самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання. В разі використання чужих ідей, розробок, тверджень, обов'язковим є посилання на джерела інформації. Списування під час контрольних заходів має наслідком отримання незадовільної оцінки за відповідний вид роботи.